

Poročilo o vzorčenju ELME

V noči med 4. in 5. avgustom 2023 so severno Slovenijo prizadele silovite hudourniške poplave, ki so se razvile po nevihtah z izjemno močnim dežjem. Po poplavah so zaradi namočenosti terena sledili še plazovi. Siloviti nalivi so trajali do 6. avgusta. Izjemno narasli so predvsem hudourniški potoki in reke Mežiške doline, Zgornje Savinjske doline ter na Gorenjskem. Sledil je poplavni val, ki je povzročal poplave tudi dolvodno. Narasle reke so odnašale vse, ceste mostove, stanovanjske objekte, tovarne, ter seveda vse nevarne snovi, ki so se znašle na njihovi poti, ter odlagale ta material, ko se je voda umirila v poplavljenih objektih, infrastrukturi in poplavnih ravninah, ki se večinoma uporabljajo za kmetijstvo. Odloženi mulj in pesek predstavlja tveganje za lokalno prebivalstvo ter pridelke na poplavljenih površinah.

12. avgusta smo v okviru ELME (Ekološki laboratorij z mobilno enoto), ki deluje v okviru Civilne zaščite RS, izvedli vzorčenje v Mežiški dolini, ki je še posebej ogrožena zaradi nekdanjega rudnika svinca in cinka v Mežici, tovarne akumulatorskih baterij v Žerjavu, jeklarske industrije na Ravnah, idr. Vzorčenju se je pridružila tudi strokovnjakinja iz ARSO (Agencija RS za okolje) dr. Janja Turšič. Vzorčili smo naplavine reke Meže gorvodno do njenega iztoka v reko Dravo v Dravogradu do Črne na Koroškem. Odvzetih je bilo deset vzorcev naplavin in en vzorec na začasni deponiji že odstranjenega naplavljenega materiala. Pri naplavinah gre za muljast do peščen material, medtem ko se gorvodno od Mežice zrnavost odloženega materiala veča, ko v Črni doseže dimenzije zelo grobega proda s primesmi peska in mulja. V naplavinah je veliko kosov razbitin plastičnega ohišja akumulatorjev, ki se dolvodno manjšajo. Velik problem predstavlja tudi posušen mulj na cestah in deloviščih kjer se izvajajo čiščenja in se praši v ozračje.

Analize vzorcev bomo izvedli v laboratorijih Instituta »Jožef Stefan«, Odsek za znanosti o okolju.

dr. Jože Kotnik, Odsek za znanosti o okolju, IJS

Vzorčevalne lokacije.

Naplavine z uničeno električno, vodovodno in drugo napeljavo na Dobrijah pri Ravnah na Koroškem.

Poplavna ravnica na Poljani pri Prevaljah.

Deloma očiščene naplavine v Črni na Koroškem.

Naplavljeni material ter posledice spodjedanja rečnih nabrežij na Prevaljah.

Naplavine v Dobrijah pri Ravnah na Koroškem.

Vzorčenje naplavin v Mežici.